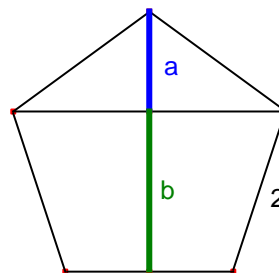

Problemes de Geometria per a l'ESO 364

3631.- El costat del pentàgon regular és 2
 Proveu que $a^2 + b^2 = 5$

Solució:

Siga el pentàgon regular $ABCDE$ de costat $\overline{AB} = 2$

$$\overline{CE} = 2\Phi = 2 \cdot \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle DJC$:

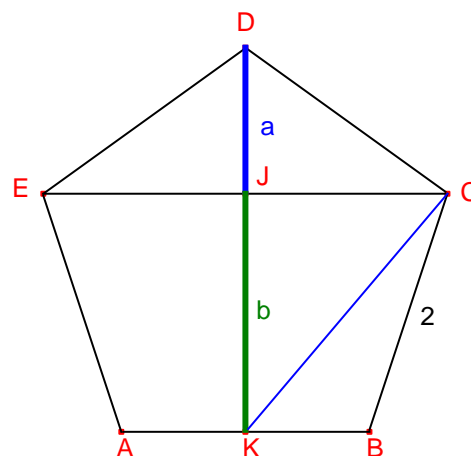
$$a^2 = 4 - \Phi^2 = 3 - \Phi$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle KBL$:

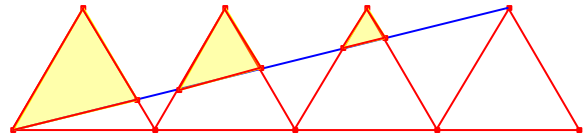
$$\begin{aligned} \overline{KC}^2 &= 1 + 4 + 2 \cdot 1 \cdot 2 \cdot \cos 72^\circ = 5 + 4 \cdot \frac{1}{2\Phi} = \\ &= 5 + 2(\Phi - 1) = 3 + 2\Phi \end{aligned}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle KJC$:

$$\begin{aligned} b^2 &= 3 + 2\Phi - \Phi^2 = 2 + \Phi \\ a^2 + b^2 &= 3 - \Phi + 2 + \Phi = 5 \end{aligned}$$

3632.- Els quatre triangles equilàters de la figura tenen cadascun àrea 6. Calculeu l'àrea de la regió ombrejada.

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle DEF$ d'àrea 6.

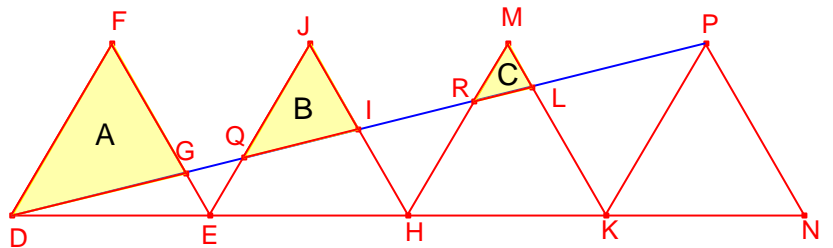
Els triangles $\triangle DEG, \triangle DNP$ són semblants i de raó 1 : 4

$$\overline{GE} = \frac{1}{4} \overline{DE}$$

$$\overline{FG} = \frac{3}{4} \overline{DE}$$

$$\frac{S_{DGF}}{6} = \left(\frac{3}{4}\right)^2$$

$$S_{DGF} = 6 \cdot \left(\frac{3}{4}\right)^2 = \frac{9}{2}$$

Els triangles $\triangle DEG, \triangle DHI$ són semblants i de raó 1 : 2

$$\overline{HI} = \frac{1}{2} \overline{DE}$$

$$\overline{IJ} = \frac{1}{2} \overline{DE}$$

Els triangles $\triangle DGF, \triangle QIJ$ són semblants i de raó $\overline{FG} : \overline{IJ} = 3 : 2$

$$\frac{S_{QIJ}}{S_{DGF}} = \left(\frac{2}{3}\right)^2$$

$$S_{QIJ} = \frac{9}{2} \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^2 = 2$$

Els triangles $\triangle DEG, \triangle DKL$ són semblants i de raó 1 : 3

$$\overline{KL} = \frac{3}{4} \overline{DE}$$

$$\overline{ML} = \frac{1}{4} \overline{DE}$$

Els triangles $\triangle DGF, \triangle RLM$ són semblants i de raó $\overline{FG} : \overline{LM} = 3 : 1$

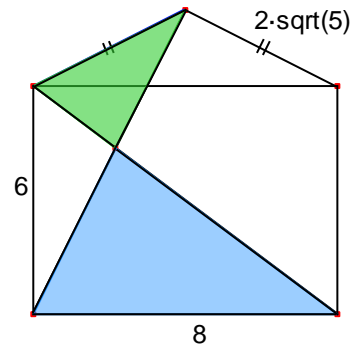
$$\frac{S_{RLM}}{S_{DGF}} = \left(\frac{1}{3}\right)^2$$

$$S_{RLM} = \frac{9}{2} \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 = \frac{1}{2}$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{DGF} + S_{QIJ} + S_{RLM} = \frac{9}{2} + 2 + \frac{1}{2} = 7$$

3633.- Donat el rectangle de costats 8, 6, sobre el costat superior s'ha dibuixat dos segments iguals que mesuren cadascun, $2\sqrt{5}$
 Calculeu la proporció entre els triangles ombrejats.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$ de costats $\overline{AB} = 8, \overline{AD} = 6$

Siga $\overline{DE} = \overline{CE} = 2\sqrt{5}$

Sigen M, N els punts migs dels costats $\overline{CD}, \overline{AB}$, respectivament.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle CME$:

$$\overline{ME} = 2$$

Siga K la intersecció dels segments $\overline{AE}, \overline{BD}$.

Siga L la intersecció dels segments $\overline{AE}, \overline{CD}$

Els triangles rectangles $\triangle ANE, \triangle LME$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{LM}}{\overline{DL}} = 1$$

$$\frac{\overline{DL}}{\overline{DL}} = 3$$

Sigen P, Q les projeccions de K sobre els costats $\overline{AB}, \overline{CD}$, respectivament.

Els triangles $\triangle DLK, \triangle BAK$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{PK}}{\overline{6 - PK}} = \frac{8}{3}$$

$$\overline{PK} = \frac{48}{11}$$

$$S_{BAK} = \frac{1}{2} \cdot 8 \cdot \frac{48}{11} = \frac{192}{11}$$

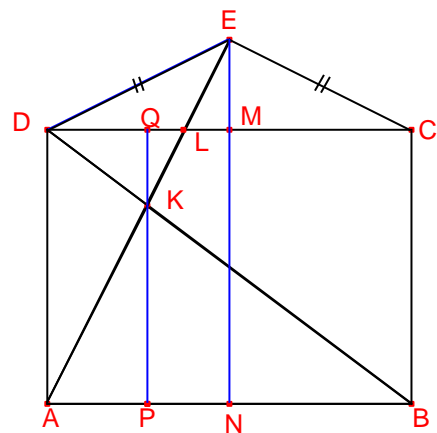
$$S_{DLK} = \left(\frac{3}{8}\right)^2 S_{BAK} = \frac{27}{11}$$

$$S_{DQE} = \frac{1}{2} \cdot 3 \cdot 2 = 3$$

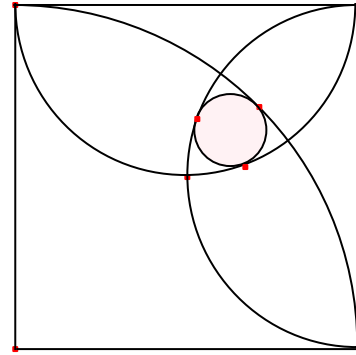
$$S_{DKE} = S_{DQE} + S_{DLK} = 3 + \frac{27}{11} = \frac{60}{11}$$

La proporció d'àrees és:

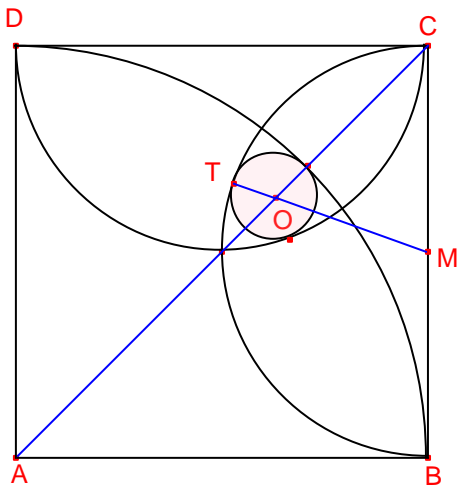
$$\frac{S_{DKE}}{S_{BAK}} = \frac{\frac{60}{11}}{\frac{192}{11}} = \frac{5}{16}$$

3634.- En un quadrat de costat a s'han dibuixat dos semicircumferències i un quadrant i una circumferència tangent als tres arcs. Calculeu el radi de la circumferència ombrejada.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = a$

Siga M el punt mig del costat \overline{BC}

Siga O el centre de la circumferència de radi $\overline{OT} = r$

$\angle OCM = 45^\circ$

$$\overline{OM} = r + (\sqrt{2} - 1)a, \overline{OC} = \frac{a}{2} - r, \overline{CM} = \frac{a}{2}$$

aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle OMC$

$$\left(\frac{a}{2} - r\right)^2 = \left(\frac{a}{2}\right)^2 + (r + (\sqrt{2} - 1)a)^2 - 2 \cdot \frac{a}{2} \cdot (r + (\sqrt{2} - 1)a) \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Simplificant:

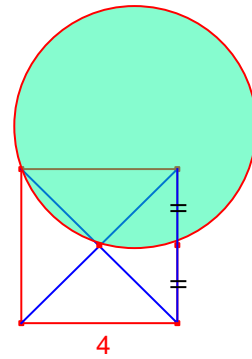
$$(4 - 3\sqrt{2})a^2 + (-2 + 3\sqrt{2})ar = 0$$

Resolent l'equació:

$$r = \frac{5 - 3\sqrt{2}}{7} a$$

3635.- La figura està formada per un quadrat de costat 4 i una circumferència.

Calculeu l'àrea del cercle.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 4$ i centre O .

Siga M el punt mig del costat \overline{BC}

La circumferència està circumscribida al triangle $\triangle OMD$.

Siga R el radi de la circumferència.

$$\overline{OD} = 2\sqrt{2}, \overline{OM} = 2, \overline{DM} = 2\sqrt{5}$$

L'àrea del triangle $\triangle OMD$ és:

$$S_{OMD} = \frac{1}{2} \cdot \overline{OM} \cdot \overline{CD} = \frac{\overline{OD} \cdot \overline{OM} \cdot \overline{DM}}{4R}$$

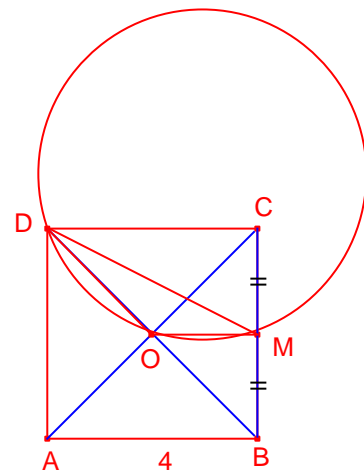
$$\frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 2 = \frac{2\sqrt{2} \cdot 2 \cdot 2\sqrt{5}}{4R}$$

Resolent l'equació:

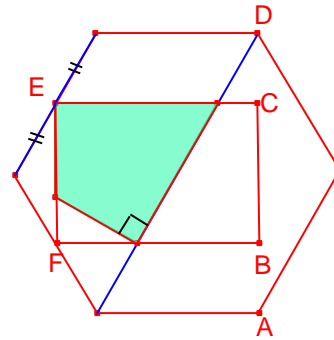
$$R = \sqrt{10}$$

L'àrea del cercle és:

$$S = \pi R^2 = 10\pi$$

3636.- En la figura els punts A, B, C, D estan alienats.
 $BCEF$ és un rectangle.
 Calculeu la proporció entre l'àrea del quadrilàter ombrejat i l'àrea del rectangle $BCEF$.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $AKDLMN$ de costat $\overline{AK} = c$

$$\overline{DJ} = \overline{NH} = \frac{1}{2}c$$

$$\overline{HJ} = c$$

$$\overline{CJ} = \frac{1}{4}c$$

$$\overline{CJ} = \overline{DL} = c$$

Els triangles rectangles $\triangle JEG, \triangle JHG$ són iguals.

$$\angle EJP = 30^\circ$$

$$\overline{EG} = \frac{\sqrt{3}}{3}c$$

L'àrea del quadrilàter ombrejat $GHJE$ és:

$$S_{GHJE} = \overline{EJ} \cdot \overline{EG} = \frac{\sqrt{3}}{3}c^2$$

Siga P la projecció de M sobre \overline{EF}

Siga Q la projecció de K sobre \overline{BC}

$$\overline{MP} = \frac{1}{4}c, \overline{KQ} = \frac{1}{2}c$$

$$\overline{EF} = 2 \cdot \overline{EP} = 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{c}{2} = \frac{\sqrt{3}}{2}c$$

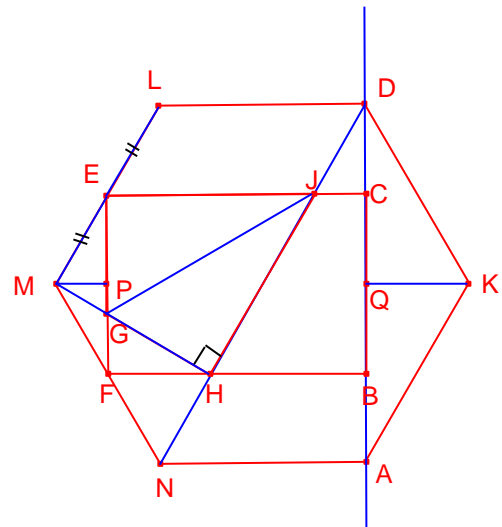
$$\overline{CE} = \overline{MK} - \overline{MP} - \overline{KQ} = 2c - \frac{1}{4}c - \frac{1}{2}c = \frac{5}{4}c$$

L'àrea del rectangle $BCEF$ és:

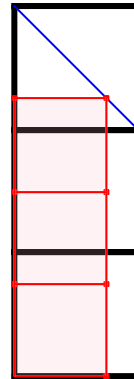
$$S_{BCEF} = \overline{CE} \cdot \overline{EF} = \frac{5\sqrt{3}}{8}c^2$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{GHJE}}{S_{BCEF}} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{3}c^2}{\frac{5\sqrt{3}}{8}c^2} = \frac{8}{15}$$

3637.- La figura està formada per tres quadrats negres i tres quadrats rojos.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea total dels tres quadrats negres.

Solució:

Siga el quadrat negre $ABCD$ de costat $\overline{AB} = a$

Siga el quadrat roig $EFGH$ de costat $\overline{EF} = b$

Siga K la intersecció dels dos quadrats anteriors.

$$\overline{AE} = 3a - 3b$$

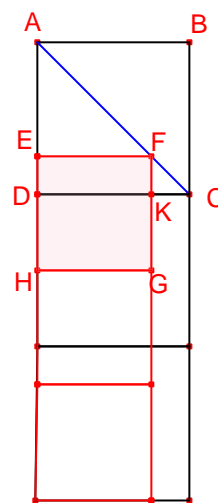
$$\overline{AE} = \overline{EF}$$

$$3a - 3b = b$$

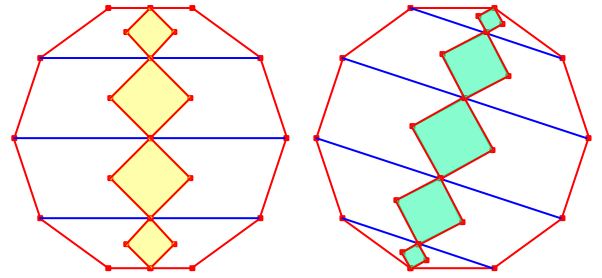
$$\frac{b}{a} = \frac{3}{4}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{\text{total}}} = \left(\frac{b}{a}\right)^2 = \frac{9}{16}$$

3638.- La figura està formada per dos decàgons regulars iguals.
 En cadascun dels decàgons regulars s'ha dibuixat quadrats.
 Calculeu la proporció entre l'àrea groga i l'àrea verda.

Solució:

$$\cos 36^\circ = \frac{\Phi}{2}, \sin 18^\circ = \frac{1}{2\Phi}$$

Siga el decàgon regular de costat $\overline{AB} = 1$

Siga $d_1 = \overline{KL}$ diagonal del quadrat menut. $d_2 = \overline{LM}$ diagonal del quadrat gran.

L'àrea del quadrat menut és $S_1 = \frac{1}{2}d_1^2$

L'àrea del quadrat gran és $S_2 = \frac{1}{2}d_2^2$

L'àrea groga és:

$$S_{grog} = d_1^2 + d_2^2$$

$$\angle PBC = 54^\circ, \angle QCD = 18^\circ$$

$$d_1 = \cos 54^\circ$$

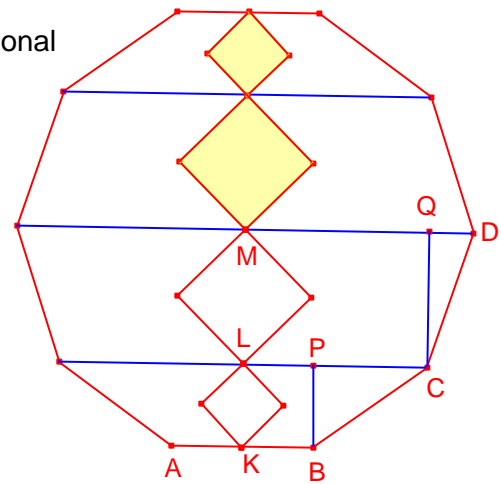
$$d_1^2 = \cos^2 54^\circ = 1 - \cos^2 36^\circ = 1 - \frac{\Phi^2}{4} = \frac{3 - \Phi}{4}$$

$$d_2 = \cos 18^\circ$$

$$d_2^2 = \cos^2 18^\circ = 1 - \sin^2 18^\circ = 1 - \frac{1}{4\Phi^2} = \frac{4\Phi^2 - 1}{4\Phi^2}$$

L'àrea groga és:

$$S_{grog} = d_1^2 + d_2^2 = \frac{5}{4}$$

Siga $e_1 = \overline{AR}$ diagonal del quadrat menut. $e_2 = \overline{RS}$ diagonal del quadrat mitjà,

Siga $e_3 = \overline{ST} = 1$ diagonal del quadrat gran

L'àrea de la zona verda és:

$$S_{vera} = e_1^2 + e_2^2 + \frac{1}{2}e_3^2$$

$$\angle RAB = 72^\circ, \angle UBC = 36^\circ$$

$$e_1 = \cos 72^\circ = \sin 18^\circ$$

$$e_1^2 = \sin^2 18^\circ = \frac{1}{4\Phi^2} = \frac{2 - \Phi}{4}$$

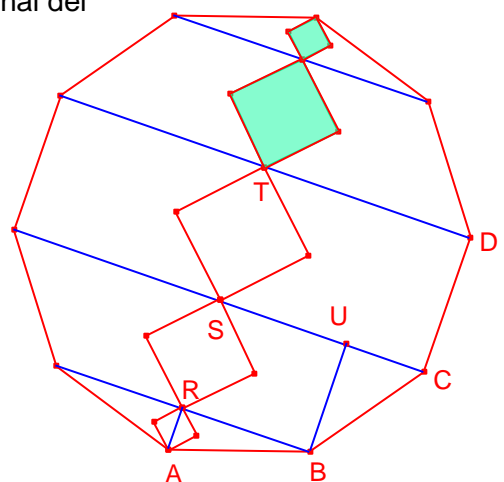
$$e_2 = \cos 36^\circ$$

$$e_2^2 = \cos^2 36^\circ = \frac{1 + \Phi}{4}$$

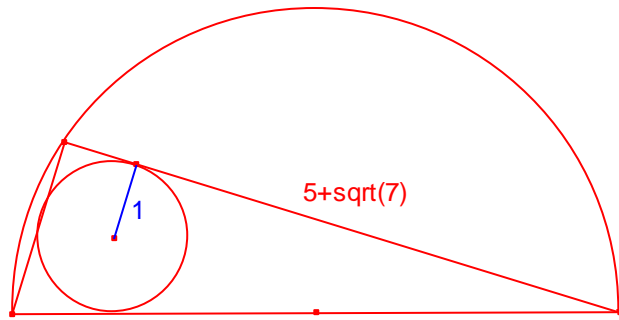
L'àrea de la zona verda és:

$$S_{vera} = e_1^2 + e_2^2 + \frac{1}{2}e_3^2 = \frac{2 - \Phi}{4} + \frac{1 + \Phi}{4} + \frac{1}{2} = \frac{5}{4}$$

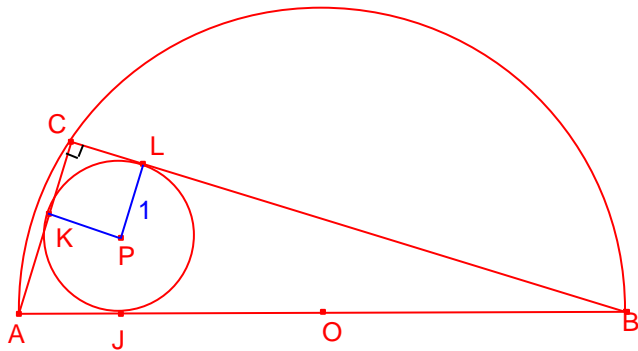
Les dues àrees són iguals.

3639.- En la figura, calculeu el radi del semicercle.

Solució:

Siga el semicercle de diàmetre $\overline{AB} = 2R$

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $C = 90^\circ$, $\overline{BC} = 5 + \sqrt{7}$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PL} = 1$ inscrita al triangle rectangle $\triangle ABC$

$$\overline{CL} = \overline{CK} = 1$$

$$\overline{BL} = \overline{BJ} = 4 + \sqrt{7}, \overline{AK} = \overline{AJ} = 2R - (4 + \sqrt{7})$$

$$\overline{AC} = 2R - (3 + \sqrt{7})$$

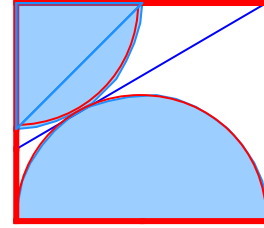
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ABC$:

$$4R^2 = (5 + \sqrt{7})^2 + (2R - (3 + \sqrt{7}))^2$$

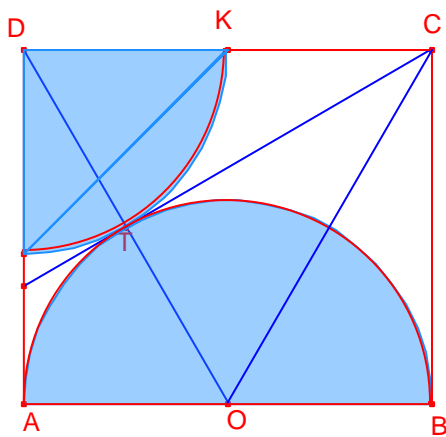
$$(3 + \sqrt{7})R = 12 + 4\sqrt{7}$$

$$R = 4$$

3640.- Dins d'un rectangle s'han dibuixat un quadrant i un semicercle tangents.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del rectangle

Solució:

$$AB=2a$$

$$BC=b$$

$$DK=DT=r$$

Teorema Pitàgores DTC

$$4a^2=b^2+r^2$$

$$OD=OC$$

$$a+r=\sqrt{a^2+b^2}$$

$$r=a, b=a \cdot \sqrt{3}$$

Proporció:

$$\left(\frac{r^2}{4} + \frac{a^2}{2}\right) \frac{\pi}{(2ab)} = \frac{\pi \cdot \sqrt{3}}{8}$$